

PERSÁNYI Miklós

150 év Állatkert

Vajon a Pesti Állatkert – 1866. augusztus 9-e óta, ugyanitt – ugyanazt jelentette-e déd- és ükapáinknak, amit ma jelent nekünk és gyermekeinknek? Igen is, meg nem is.

Ma már vagy harminc állatkert van Magyarországon, mintegy három és fél millió látogatóval, de igazán a pesti az, amelyet nemzedékek óta „Az Állatkertnek” hívnak. A budapesti az ország legrégebbi állatkertje, az állatgyűjteménye is a leggazdagabb, a szolgáltatásai a legváltozatosabbak, itt jött és jön világra a legtöbb ritka állat kicsinye, ennek a legkomolyabb a természetvédelmi, a tudományos és az oktatási tevékenysége, s kulturális és művészi értéke a leginkább kiemelkedők közé sorolja az egész világon. Megnyitásának évfordulója egyben a Magyar Állatkertek Napja.

Az Állatkert a magyar polgárság egyik legrégebbi intézménye, hiszen korábban létrehozott intézmény alig pár van, ilyen például a Nemzeti Múzeum, vagy a Fűvészkert. Külön kis világ, amely mindig más volt, mint az ország maga, és mindig is különbözni fog a kerítésen kívüli várostól, amely már régen körülötte. Területen kívüli, mint egy nagykövetség, mert valójában az is: nagykövetség, a Természet nagykövetsége Aszfaltországban.

Pillantás a múltba

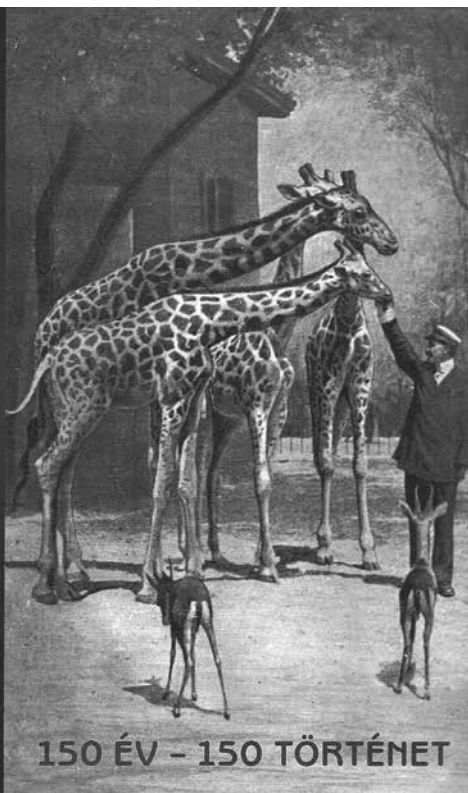
Nyilván egészen más világ volt 1866 nyarán. A Habsburg birodalom tartományainak

egyike a Magyar Királyság, koronás fője nincsen, hiszen még hónapokkal vagyunk a kiegyezés előtt. De az előszele már itt van. Elért Pestre a porosz-osztrák-olasz háború és a július 4-ei königgratzi vereség híre, amely szétzúzta a császári hadsereget. Az osztrákok elvesztették a német hegemoniát, Velencét és a többi olasz birtokot, de még nem kötötték meg a prágai békét Bismarckkal. Az 1849-ben leverte magyarokkal sem lehetett tovább a régi módon bánni.

A birodalom viharainak perifériáján, Pesten az Állatkerti Részvénytársaság legfőbb fejfájását az örökre Hamburgban rekedt nagy amerikai állatszállítmány, meg az okozta, hogy megszabaduljanak Leopold Fitzingertől. Bár a nyugdíjas zoológus jól értett az állatokhoz, pár évig a Hellabrunni Állatkertet is igazgatta Münchenben. Első igazgatóként pesti éve alatt irányította az építést, beszerezte az állatokat, kiképezte a személyzetet. Talán nem az volt a fő baj vele, hogy nem beszélt magyarul, a tevének mind egy, a pestiek többsége ekkor úgyis németül beszélt. De Leopold bármily kitűnő zoológus volt, nem volt helybéli, Bécsben látta meg a napvilágot, és mifelénk egy magyar mégis más... Így végül a nemzeti hevíület elsodorta, és a legendás Xántus János, a szabadságharcos emigráns felfedező-levelező, akiről May Károly Old Shatterhand alakját mintázta, maga ugrott be az igazgatói szerepbe, hogy aztán másfél év múlva egy új kalandért ki is ugorjon belőle.

ÁLLATKERT

150 ÉV - 150 TÖRTÉNET

A jellegzetesen hazai történet arra is rávilágít, hogy milyen világ volt akkoriban. Budapest csak később, 1873-ban jött létre. Pesten vagy 200 ezren laktak, Budának 50, Óbudának 20 ezer lakosa volt. Az 1850-es években készült összeírás 56% németajkú, 36% magyar és a maradék 8% más országokból való lakost talált. A város robbanásszerű növekedése már elkezdődött, özönlöttek a beköltözők. Közel 80 ezer ember túlszűfolt lakásokban lakott 1870-ben, náluk egy szobára több mint öt személy jutott. Pest pincéinek a felében éppúgy laktak, mint ahogy sokan hajókon is.

Az utcákat vastag porréteg borította, amely szeles időben mindent ellepett, esőben pedig sárrá változott, hiszen útburkolat és járda csak elvéve akadt. Éjszakai közvilágítást is csak az előkelő utcákban kezdtek el

felszerelni: az 1850-es évek vége felé gyűltak ki az első gázlámpák. Az emberek legtöbbször gyalogoltak, vagy a 400 bérkocsin és az omnibuszokon utaztak. Nem voltak gépek, motorok a közlekedésben, ez még a lovak és a lócitromok világa. A legtöbb omnibusz a Városliget felé járt, s bár Pest első lóvasútját 1866-ban a Széna tértől (ma Kálvin tér) Újpestig indították el, egy évvel később mellékvonala a Ligetbe is elért.

Higiéné? A Duna és az udvari kutak vizét itták, vízvezeték még nem volt. Csak 1868-ban épült fel a mai Országház helyén, a Hajóhivatal téren az első vízmű, de a város csővezetékeinek hossza 1870-ben már 90 kilométer. Pest 5400 háza közül 734-hez ért ekkor el a vízvezeték – tehát hétből hathoz nem. A szennyvizek nagyrészt az utcák felületén folytak el, egyesültek a talajvízzel, s

bár már 1840-ben elkezdtek csatornázni, a tempó lassan gyorsult: 1861-ben 58 kilométer volt, 1869-ben 63 km. A szűk és szivárgó csatornákból a talajba jócskán jutottak a szennyvizek, zápor esetén meg az utcák és a pincék vízben álltak.

Így aztán a főváros közegészségügye sem állt fényesen. A magas csecsemőhalandóság és a korai halálozás nemcsak a gyógyítás módszereivel, a kórházak higiéniai viszonyaival függött össze, hanem a lakáshelyzet nyomorúságával és a köztisztaság alacsony színvonalával. Az utolsó nagy kolerajárvány éppen 1866–1867-ben szedte áldozatait, a fővárosban 1866 őszén 2564 embert vitt el, ebből 1944-et Pesten és 620-at Budán.

De mégis olyan idő volt ez, amikor modern ipari nagyváros kezdett kibontakozni. Szép terveket álmodtak, amelyek közül sok gyorsan valóra vált, de nem valamennyi. Pest város építési bizottsága és közgyűlése támogatta Reitter Ferenc tervét, hogy csatornát vezessenek végig nagyjából a későbbi körút vonalán, amelyen kereskedelmi hajók is úszhatnak. Partjain világvárosi boulevard húzódná, a csatornát számos híd keresztené. A költségek láttán a terv papíron maradt.

Viszont az Állatkert – a nagyvárosi polgárság erősödésének egyik jeleként – valóban megnyílt.

Nem úgy van már, mint volt régen

Vajon mennyire jelentett mást felmenőinknek az állatkert, mint nekünk? Annyit változott a világ! Jómagam az utolsó nagy, a 100 éves jubileum idején volt időkből gimnazistaként és lelkes állatkert-barátként, vágyaimban majdani állatkertészként szinte minden lehetséges időmet itt töltve, másmilyen állatkertre emlékszem, mint amilyen a mai. Kis ketrecek és nagyragadozók tömege, rengeteg nagy patás, kicsi kifutók, zománctáblák. (Mindet elolvastam.) Barlang mozi (minden filmet láttam, minden TIT előadást hallottam). Földalatti megálló a Főbejárat előtt. Más világ volt ötven éve – de milyen

más is volt háromszor olyan régen! Mi lett egyre másabb a három nagy jubileum idején, mint a megnyitóján?

Persze, egyre többen lettünk a Földön. 1866-ban 1,4 milliárd körüli volt az emberek száma, 1916-ban 1,8 milliárd, 1966-ban 2,7 milliárd. Most 7,4 milliárd, ami a 200. születésnapra 10 milliárd fölé növekszik. Hétszer több emberi lény, mint az induláskor. Többségük városlakó. De ha ennyivel többen vagyunk, vajon hogyan változott az állatok száma? Hol és hogyan férnek el? Vajon amennyivel több ember van, annyival kevesebb állat? Az ökológia törvényei szerint egy adott élő rendszerben a biomassa, vagyis az élőlények összmege viszonylag állandó, amennyiben az anyag, vagy az energia mennyisége nem változik. Tény, hogy az emberiség az utóbbi 300 évben a fosszilis energiakészletek elégetésével, és más ásványi anyagok felszínre hozatalával és anyagforgalomba állításával a százmillió évek alatt kialakult élő rendszerekre rengeteg, geológiai időkből megkötött energiát és anyagot szabadított rá. Ez a globális többletenergia és többletanyag képes az olyan nagy anyagforgalmi rendszerek, mint például a szén, a nitrogén, a foszfor, a kalcium körforgását megbontani, és akár a Föld klímáját is befolyásolni. Az állatoktól elvett élőhelyek százmillió hektárokból mérhetők.

Ennyi ember miatt fogynak az állatok akkor is, ha nem esszük őket mind. A vegetarianizmus ugyan reális lehetőség az emberiség előtt, sokkal kevesebb erőforrás eltékozlásával járna, de önmagában nem állítaná meg a vadvilág pusztítását. 2015-ben a Természetvédelmi Világunió a *Vörös Könyv* adataival arra hívta fel a figyelmet, hogy a világ állat- és növényfajai közül 22.784 fajt fenyeget a kipusztulás. Vegyük például az emlősöket: az örökre eltűnés kockázata fenyegeti minden negyediket, úgy 1200-at. Befejezett tény, hogy legalább 76 emlősfaj pusztult ki 1500 óta.

Csupán Budapesten 2014-ben 1.757.618 ember élt – minden hajdani-
ra (1866) több mint hat mai budapesti jut.

Ráadásul minden városlakóra majdnem két külföldi turista, minden évben. Talán kényelmesebb a világunk, de hogy jobb-e? A lakások száma 910 ezer, és a szobák száma több az emberekénél. A közüzemi ivóvízvezeték hossza 4540 km, a szennyvízgyűjtő-hálózat hossza 3600 km, és a lakások közül kevesebb 40 ezernél az olyan, amely nincs közcsatornára kötve. A fertőző és élősdiek okozta betegségben meghaltak száma csak 159 fő volt, szalmonellával, skarláttal, AIDS-szel. A helyi tömegközlekedés hálózathossza 1405 km, 2700 a jármű, a férőhelyszám 298 ezer fő – több mint 1866-ban a három város lakossága együttesen. Minden három emberre jut egy-egy személy-, vagy tehergépkocsi (640 ezer). Nyilvántartott tbc-s beteg 154, új 215. A nyilvántartott nem tbc-s tüdőbetegek száma 158 ezer... Repülőjárat 43 ezer, 4 és fél millió utassal. 650 ezer internet-előfizetés. A képernyőkön állatok rögzített képmásainak milliói. És Pest közelében négy állatkert.

Amikor a miénk megnyílt, a világon 30 állatkert volt. Az első kerek jubileumon, az ötvenedik születésnapon már száznál is több, 1966-ban úgy ötszáz körül, most pedig tízezer (!) állatkert van, amelyekbe évente 750 millió ember látogat el. Ez is arról szól, hogy nagyon megváltozott a világ, megváltozott az emberek és a természet viszonya.

Állandóság és változás

Valószínűtlen, hogy ilyen változások lehetsége valaha is megfordult volna az Állatkert alapítóinak fejében, és az a csoda, hogy ennyi változás közepette akadnak állandó dolgok is. Ilyen maga az Állatkert. Megnyitása óta töretlen a népszerűsége. Olyannyira, hogy ez a legkedveltebb magyar kulturális és turisztikai attrakció, évenként egymillióan keresik fel. Több mint százmillió látogató járt benne másfél évszázad alatt, és közülük 5.168.865 fő az utóbbi öt évben.

Állatkertbe elsősorban azért mennek emberek, hogy állatokat lássanak, de a miénk alapítása óta komplex közösségi tér is. Úgy kell felfognunk és működtetnünk a jövőben

is, hogy egymillió ember vár el benne évről-évre kellemes és magas színvonalú szolgáltatásokat. Ráadásul még több ember számára kell kellemes élményt teremtenünk.

Persze, az egyre szélesebben ágazó szolgáltatások között egy állatkertben régen is és ma is az állatgyűjtemény a kulcskérdés. Az első útmutató szerint, amelyet szárhegyi gróf Lázár Kálmán anonim jegyzett igen szerényen („egy szakértőtől”), az állatgyűjtemény 113 féle állatból állt, 30 emlős és 83 madárfajt, fajtát látott a megnyitó idején a közönség, közöttük 17 féle háziállat. Mai szemmel is különleges, ritka egzotikus állat kevés akadt, talán némely főemlős faj, mint a „sárgamellű kucsföd”, amelyről ma azt sem tudjuk megmondani, vajon melyik csuklyásmajom lehetett. Vélhetően sikerült Fitzingernek egy állatkereskedő szállítmányát Pestre irányítani, így aztán a sok Kárpát-medencei háziállat és vad mellé került 17 féle „kajdác” (papagájféle), 8 féle majom, kétpúpú teve, japán disznó, sőt még emu is.

Ma intézményünket a vezető európai állatkertek között tartják számon. Tekintélyét szakmai programjai, tenyésztési eredményei, gyűjteményének minőségi fejlesztése tovább gyarapították. 2015 végén az állatállomány 862 fajt és 8423 állategyedet számlált. A faj- és egyedszám tekintetében az egyik legnagyobb európai kollektív. Most a legnagyobb rendszertani csoport – ahogyan a természetben is – a gerincteleneké. Összesen 243 faj 648 egyedéről és 140 tenyészetéről van szó. A következő csoport a halaké (218 faj, 4269 egyed). Nagyon hasonló a madár (138 faj), a hüllő és kételtű (131 faj) és az emlős (126 faj) fajok aránya. Példányszámuk is közel áll egymáshoz: 1326 példány madár, 1031 emlősállat, és 999 hüllő és kételtű.

A szakmai hozzáértést jelzik a komoly szaporítási eredmények. Hetven, állatfaj megőrzését célzó nemzetközi programban veszünk részt, és számos – európai vagy akár világviszonylatban is figyelemreméltó – ritkasággal is rendelkezünk. Mostanában, ha valaki tesz egy nagyobb sétát, szinte minde-

nütt láthat kisállatokat, kölyköket, fiókákat, cseperedő növendékeket. Gorillagyerek, elefántborjú, orangután kölykök, zsiráfborjak, süldő Amúr tigrisek, dhole-kutyusok, mhorragzella, nyala, vagy a vörös vadbivaly borjak, Böhm-zebra csikó, vagy éppen vombatok, ecsetfarkú patkánykenguruk zsebibaibái. A főemlősök közül a gyűrűsfarkú makiknál, az éji majmoknál, a mókusmajmoknál és a jávai languroknál született kölyök, de szaporulat volt az ormányosmedvéknél, a szurikátáknál, a gundiknál, a muntyákszarvasoknál és az indiai antilopoknál, sőt még az újdonság cebui disznóknál is. Tarvarjú, koronás daru és galamb, kaffer szarvasvarjú, jácint és vörösfülű ara fiókák, de a nanduknál, a sörényes galamboknál, a pápaszemes pingvineknél, a rózsás és a borzas gödényeknél és a sárga fűtyülőludaknál is kelt ki fióka. Schlegel-landzsakigyóból 15, sövényleguánból pedig 29 jött a világra, egyetlen évben.

„Tudomány, Gazdászat, Művészet, Élvezet”

Állatból tehát nincsen hiány. De egy állatkert nem egyszerűen állatok ketreceinek sorozata, és ezt már az alapításkor felismerték. Az 1865-ben jóváhagyott alapszabályában az Állatkerti Részvénytársulat széles skálán határozta meg küldetését: *„A pesti állatkertet létesítő társulat célja bel- és külföldi élő és lehetőleg természetszerű feltételek mellett tartandó állatoknak folyamatosan tökéletesítendő gyűjteménye által a természettudományok iránti érdeket ébreszteni és terjeszteni, külföldi hasznos állatok meghonosítása által a közgazdászatot emelni, tudományos észleletek tételére, valamint művészeti tanulmányokra alkalmat nyújtani, és egyszerű vendéglő s koronkinti zene hozzájárultával a közönségnek kellemes mulatóhelyet szerezni...”* Mindezek a célok a társaság részvényein a következő jelszavakkal irattak fel az ország címerének két oldalára: *„Tudomány, Gazdászat, Művészet, Élvezet”*. Magasztos célok, másfél századdal ezelőtt aligha lehetett volna jobbkat találni. Vajon

sikerült-e és mit tenni érdekében? Megállnak-e még ma is?

Véleményem szerint ma is a legfőbb hivatása az állatkerteknek *„a természettudományok iránti érdeket ébreszteni és terjeszteni”*. Vagyis egyedülálló módszerükkel, más élőlények bemutatásával arra törekedni, hogy a semmivel sem pótolható személyes találkozás révén az emberek – akár felnőttek, akár gyerekek – megismerik, megszeretik, és ennek révén végül is megőrzik a lények sokaságát. *„Érdeket ébreszteni és terjeszteni”* persze sokféle módon lehet, családi, vagy intézményi kötelékben – mindegyik előnye a saját társaság jelenléte és az együttes élmény. Ma a kiállítóterek nagy földrajzi egységekre, óvilági (Afrika, Eurázsia) és újvilági (Amerika, Ausztrália) térségekre épülnek, ökológiai szemléletűek. Mellettük két tematikus nagy egység az evolúciót bemutató Varázshegy, illetve a határozottabb botanikai karakterű növénykerti térrészek. A hajdani Vidám Park helyén átmeneti időre, két évre kialakított Holnemvolt Park, és az évtized végén helyére felépülő hatalmas Pannon Ósvilág csarnok más-más üzeneteket és szolgáltatásokat ad. A Légyott programok, a Tapizoo állomások és az állatkerti fesztiválok mind a szemléletformálás eszközei. Kiépültek a közoktatást és pedagógusokat segítő munka, oktatás és nevelés korszerű módszerei, és ma már pedagógusok ezreinek, gyerekek százezreinek természetes tanórára járnak az Állatkertbe.

Kevesebb babér termett a Kertnek abban, hogy *„külföldi hasznos állatok meghonosítása által a közgazdászatot emelni”* tudja, de ebben is van mit elkönyvelni. Honosítani külhonos haszonállatokat és -növényeket a régi korban célszerűnek tűnt, hiszen nyilvánvaló volt a haszna Európában az előző századok sok jövevényének, legkivált az amerikai burgonyának, kukoricának, babnak, tőznek, s ugyan kisebb részben állatoknak: a pulykának, s valamennyire a tengeri malacnak. A lámafélék később sem jöttek divatba mielőnk, de az óvilágból jócskán jöttek egyéb

baromfik és patások. Az Állatkert főkertésze, Marc Ferenc az 1870-es években a szója meghonosításában játszott szerepet. Sokat foglalkoztak külföldi baromfifajtákkal is, 1874 júniusában még nagyszabású baromfitenyésztési kiállítást is tartottak. Viszont a ritkuló hazai haszonállat fajták megőrzésében többször komoly feladatokat vállalt az Állatkert magára, a két világháború között a magyar kutyafajták, az 1960-as évektől pedig a hazai hucul loállomány érdekében. Azt meg szinte említeni sem kell, hogy a dísz- és kedvenc állatok mind változatosabb sokaságának a megismertetésében és honosításában mekkora szerepe volt és van.

Vissza-visszatérő, olykor nagyon felerősödő szándék volt a részvétel „tudományos észleletek tételében”. Az Állatkertet alapítói tudományos motivációkkal szervezték, de az első évszázadban – jöllehet olyan erősen tudós hajlamú vezetői voltak, mint Fitzinger, Xántus, Kriesch János, Lendl Adolf vagy Nadler Herbert – nem sok komoly tudományos dolgozat termelt benne. Aztán Anghy Csaba, később Holdas Sándor abból remélt kitörést, hogy „tudományos intézet” státust vegyen fel a Kert, és minden diplomásnak munkafeladat lett publikálni, s bár ez sem hozott igazán értékelhető nővumokat, a tudományos ismeretterjesztésben országos híreük lettek a Kertből elszármazó szakemberek: Lányi György, Wiesinger István, Schmidt Egon, Fodor Tamás, Péntes Bethen. Jelentősebb szakmai-tudományos eredmények az ezredforduló után kezdtek bontakozni, legfőképpen az állatorvoslás, a gyakorlati szaporodásbiológia és a természetvédelmi tenyésztő és mentő munka területén. Világhírnév az orrszarvúak mesterséges megtermékenyítésében! Emellett ekkorra vált a Kert nyitott befogadójává a profiljához kapcsolódó kutatóknak és témáknak, szervezője több tudományos téma és szakma tanácskozásainak.

Külön köteteket érdemelne az, miként tudott története során a Kert „művészeti tanulmányokra alkalmat nyújtani”. A leg-

korábbi időktől fogva látogatták művészek, vagy 1871-től a Mintarajztanoda, később az Epreskertbe is betelepülő Képzőművészeti Főiskola, majd Egyetem, meg más művész-képző intézetek tanulói, és sokat dolgoztak, és mind a mai napig dolgoznak itt. Akadnak olyanok, akik művészi munkásságuk jelentős részét alkották az Állatkertben, mint Vastagh Géza, Haranghy Jenő. Vannak, akik alkotásaikkal díszítették a létesítményeket, mint Maugsch Gyula szobrász, Róth Miksa üvegművész, netán plakátok és más nyomtatványok grafikusaiként mintázták az Állatkert lakóit, mint Bíró Mihály, Voit Ervin, Richter Aladár, Muray Róbert, Szunyoghy András, de még olyanok is, akik a Kert aktív dolgozóiként, állatápolás mellett voltak együttal gyakorló művészek, mint Fáy Aladár, vagy Szemadám György. De még Kő Pál, a Képzőművészeti legendás szobrász tanzakvezetője is dolgozott itt – igaz, hogy még ifjú kőfaragóként, a háborús sérüléseket javította a műsziklákon.

A Kert ma szabadtéri galéria is: két tucat remek műemlék épület és másfél száz műalkotás bejárása akár önálló program lehet. Rendszeressé vált időszakos művészeti kiállításaink sorából kiemelkedik, de az Állatkert történetében, sőt a világ állatkertészetében is egyedülálló tárlat volt a 2010-ben rendezett „ZooArt kortárs képzőművészeti kiállítás”, amelyen 67 legkiválóbb hazai alkotóművész – jórészt Kossuth- és Munkácsy-díjasok – száznál is több Állatkert ihlette festményét, grafikáját, szobrát, kispasztikáját állítottuk ki. A komoly művészettársadalmi eseménnyé magát kinőtt tárlaton helyet kaptak „állati művészek”, orangutánok, gorillák és elefántok alkotásai is.

Az az igény, hogy az Állatkert tartozik „egyszersmind vendéglő s koronkinti zene hozzájárultával a közönségnek kellemes mulatóhelyet szerezni”, egyike a legtöbb sikerrel betöltött leképzelt hivatásoknak. Egy hatalmas közönséget fogadó, nagy területű parkkal rendelkező intézmény az emberek számára sokkal kevésbé tudományos, oktató-

si, vagy művészeti célpont, mint amennyire pihenőhely, rekreációs lehetőség, vagy ha úgy tetszik, „mulatóhely”. Ezt eleink is pontosan látták, és nem létezhet ma sem olyan tudományos-szakmai vakság, amelyik ezt elfeledtethetné. Az Állatkert családi intézmény jellege megkívánja a méltó vendéglátást éppúgy, mint a feltételei közé beillő bármiféle kulturális programok gazdag kínálatát. Minden időben fontos volt, és mindig is az lesz, hogy ha a család elfárad, megszomjazik, megéhezik, legyen hol kényelmesen letelepedni, és zsebéhez mérten, de szívesen fogadott vendégnek lenni. Sem Wampetics, sem Gundel nem lett volna Állatkert nélkül.

No és a „zene”! A legelső megnyitó rezsesbandájától Prof. Heinrich Wieschendorff által 1912–13-ban vezényelt saját állatkerti szimfonikus zenekaron át Komor Vilmos vagy Fischer Iván által vezényelt együttesek, zenei és színpadi produkciók, operák és koncertek sokaságának köszönhetően immár ezernyi kellemes estét és tapsvihart tudhat maga mögött az intézmény.

Mi az Állatkert értelme?

Az Állatkert mai állapotában már minden tekintetben megfelel nemcsak az alapításkori szándékoknak, hanem a mai jogszabályi kötelezettségeknek, sőt mindazoknál lényegesen több társadalmi hasznot hajt. Okai világosak. Másfél évszázad szakmai hagyományain építkező folyamatos működés ugyanazon a helyen. Egy évszázaddal ezelőtt tudatos koncepció szerint, zseniális módon végrehajtott fővárosi átépítés során létrejött nagy értékű épületállomány és parkszerkezet. Végül az utóbbi másfél-két évtizedben véghezvitt rekonstrukció és modernizáció.

Az ismeretterjesztést, oktatást és nevelést szolgáló állatbemutató, a tudományos kutatás előmozdítása, a fajok megőrzése, és a védett fajok egyedeinek megóvása, a természetvédelmi mentőmunka valóban minden állatkertész szívét melengető feladat, de a mi állatkertünkben sokkal többről van szó.

A legfontosabb éppen az, hogy másfél évszázada ugyanitt, ugyanazt jelentette déd- és ükapáinknak, az ország és a magyar főváros közönségének, amit ma jelent nekünk és gyermekeinknek. Alapításától fogva nevezetes közösségi tér, amely generációk érdeklődését és szeretetét érdemelte ki, és megkerülhetetlen részévé lett a hazai kultúrának és művelődésnek. Egy olyan hely, amely 150 éve közös, és a sok változás közepette is állandó vonatkozási pontja a családok együttlétének, a világ megismerésének, a tudásnak, a hasznosságnak és a kellemességnek.

(Állatkert. 150 év – 150 történet. Szerkesztette: Hanga Zoltán, Kovács Zolt, Persányi Miklós. Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest. 2016. 184 o. ISBN 978-615-5392-13-9. A cikk a főigazgatói előszó bővített változata. Szerkesztőségünk ezúton ajánlja a kötetet az olvasók figyelmébe.)